

Citrus

JUMBO

Product: Citrus (sinaasappels en mandarijnen)
Herkomst: Spanje, Zuid-Afrika, Egypte, Marokko

Bij Jumbo komt ruim 60% van het aanbod sinaasappels en mandarijnen uit Spanje en Zuid-Afrika. In de maanden maart tot en met juli betrekken we het overgrote deel van onze (pers)sinaasappels uit Egypte. De afgelopen jaren zien we dat aandeel flink groeien. We verwachten dat deze groei doorzet omdat klimaatverandering de productieperiodes in Spanje en Marokko negatief lijken te beïnvloeden. Ondanks de vereiste certificering omtrent arbeidsomstandigheden, hebben we onvoldoende zicht op de mensenrechtensituatie bij citrusbedrijven in Egypte. Dit is voor ons aanleiding geweest om het gespecialiseerde bureau ImpactBuying te vragen een uitvoerig impact assessment te doen.

ImpactBuying heeft een zogeheten supply chain impact assessment uitgevoerd in onze keten van perssinaasappels uit Egypte. Hieraan hebben ook onze ketenpartners De Groot, Agreeen, Agroland en Magrabi volledig open en transparant meegewerkt. Het impact assessment is bedoeld om tot betere inzichten te komen en beschrijft de context van onze toeleveringsketen aan de hand van relevante demografische, economische, sociale, technologische, ecologische en politieke factoren. Op basis hiervan zijn de belangrijkste risico's geïdentificeerd, beschreven en beoordeeld op ernst, gewicht, schaal en frequentie, en onderliggende oorzaken. Dit heeft geleid tot een reeks praktische aanbevelingen aan Jumbo.

Inzicht in de keten:

1. Agreeen	2. Agroland	3. Magrabi	4. De Groot fresh group	5. Jumbo Supermarkten bv
Agreeen – Green Egypt for Agricultural Investment Co. 10th of Ramadan City, Egypt	24 El Iskander El Akbar street, Azarita, Alexandria, Egypt	13 Abdel Khalek Tharwat street, Cairo 11599, Egypt	Drielseweg 23, 5321 NC Hedel	Rijksweg 15, 5462 CE Veghel

Afhankelijk van de shipping line, wordt er geëxporteerd via de havens van Alexandria, Damietta of port Said naar Rotterdam of Antwerpen.

Voornaamste risico's citrus uit Egypte

De voornaamste risico's van in Egypte geteelde citrusvruchten zijn:

1. Arbeidsomstandigheden en contracten;
2. Gelijkwaardigheid van mannen en vrouwen;
3. Watergebruik;
4. Gewasbescherming.

Conclusies impact assessment

Hieronder zijn de belangrijkste positieve en negatieve impacts weergegeven die zijn geconstateerd in de Egyptische sinaasappelketen van Jumbo:

- De aankoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) van de drie beoordeelde Egyptische leveranciers draagt bij tot een positieve sociale impact, omdat het voor lokale huishoudens vast werk en/of seizoenswerk oplevert tegen fatsoenlijke voorwaarden en daarmee het genereren van inkomsten;
- De drie leveranciers gaan over het algemeen verstandig om met de beschikbare waterbronnen en gewasbeschermingsmaatregelen;
- De aankoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) uit Egypte draagt ook bij aan een positieve milieu-impact vanwege de productieve boomteelt op herwonnen woestijngrond. De grond wordt immers op duurzame wijze met bomen bedekt, waardoor het risico op woestijnvorming afneemt;
- In Egypte worden seizoenarbeiders vaak ingezet via bemiddeling door arbeidsagenten die de rol van werkgever hebben overgenomen. Dit is mogelijk omdat de wetgeving mazen kent. In de praktijk krijgt de arbeidsagent macht over zowel bedrijven als arbeiders. Niet elke arbeidsagent buit deze macht uit, maar veel anderen profiteren er financieel van. Uiteindelijk leidt dit tot inkomens- en bestaansonzekerheid voor seizoenarbeiders en hun gezinnen;
- De betrokken seizoenarbeiders lopen sociale zekerheid, medische voordelen, werkzekerheid en inkomenszekerheid mis. De omvang en ernst van deze negatieve gevolgen hangen grotendeels af van de machtsverhoudingen tussen het bedrijf, de arbeidsagent en de seizoenarbeider. De geschetste context duidt niet op het risico van moderne slavernij, maar de kans op (ernstige) uitbuiting is zeker aanwezig. Dit geldt in het bijzonder voor de seizoenarbeiders in de boomgaarden, aangezien de bedrijven slechts in geringe mate de omstandigheden in het open veld controleren;
- Het risico van uitbuiting door arbeidsagenten wordt niet waargenomen door de huidige certificeringsprogramma's en/of regelmatige audits bij de boerderijen en pakhuizen. Deze praktijken vinden 'onder de radar' plaats, dus ook buiten het zicht van audits door Fairtrade en ETI/SMETA;
- De inkoop van sinaasappels (en andere citrusvruchten) uit de drie beoordeelde Egyptische bronnen draagt bij aan een positief effect op de toepassing van gewasbeschermingspraktijken. Leveranciers zoals De Groot en andere importerende klanten worden beschouwd als belangrijke informatiebronnen over normen en eisen op de EU-markt en andere relevante kennis en informatie;
- De beoordeelde Egyptische leveranciers veroorzaken niet de bestaande genderongelijkheid en verergeren deze ook niet. Maar hardnekkige vooroordelen en ongelijke verhoudingen op de werkplek worden evenmin aangepakt, zelfs niet wanneer er mogelijkheden voorhanden zijn.

Aanbevelingen impact assessment

Op basis van het impact assessment op de Jumbo toeleveringsketen zijn de volgende aanbevelingen geformuleerd:

- Jumbo wordt aangeraden om citrus vanuit Egypte te blijven importeren, gezien de positieve impact voor de lokale bevolking. Met als belangrijke voorwaarde blijvend te investeren in gendergelijkheid, watergebruik en gewasbescherming én acties ondernemen om uitbuiting van seizoenarbeiders tegen te gaan;
- Jumbo wordt aangeraden om nader onderzoek te doen naar het inzetten van seizoenarbeiders via arbeidsagenten;
- Op basis van zo'n vervolgonderzoek wordt Jumbo aanbevolen om met één leverancier in gesprek te gaan over de ontwikkeling van alternatieve manieren om seizoenarbeiders in te huren, bijvoorbeeld door een app die functioneert als digitale arbeidsmarkt. Met behulp van zo'n app zouden bedrijven hun vacatures kunnen melden, landbouwscholen kunnen bemiddelen bij het vinden van arbeiders en de lokale Arbeidsautoriteit kan de contracten wettelijk regelen;

- Om bij te dragen aan een positieve verandering in de genderverhoudingen op de werkplek in aansluiting op de Code of Conduct van Jumbo, wordt aanbevolen om met De Groot en haar Egyptische leveranciers een aantal concrete acties overeen te komen om de bestaande negatieve vooroordelen op de boerderijen en in de pakhuizen aan te pakken, en vrouwen gelijke kansen op werk te bieden.

Opvolging aanbevelingen

Aan de hand van deze aanbevelingen is besloten om samen met De Groot en de toeleveranciers in gesprek te gaan om tot realisatie van de aanbevelingen te komen. Ook gaat Jumbo dit impact assessment onder de aandacht brengen binnen het SIFAV-convenant en bij verschillende certificeringsinstanties. We willen zo duidelijk krijgen in hoeverre er ook in andere groente- en fruitketens ongewenste constructies met arbeidsbemiddelaars bestaan en hoe deze worden opgelost.

Meer weten over dit onderzoek? Download het [complete rapport](#).

Inzicht in de ketens pers- en handsinaasappelen

Jumbo vindt transparantie belangrijk en heeft daarom voor een aantal hoogrisicoketens transparant gemaakt. Hieronder zijn de ketens van pers- en handsinaasappelen weergegeven. Alle pers- en handsinaasappelen worden door de Groot aan Jumbo geleverd. Wanneer extra pakcapaciteit nodig is worden de sinaasappelen verpakt door De Groot door Europe Retail Packing.

Hieronder is per productieland inzichtelijk gemaakt van welke handelsorganisaties, hoofd- of saleskantoor (code 2) en/of producent (code 3) de sinaasappelen afkomstig zijn. In sommige gevallen neemt de Groot rechtstreeks af van een producent (lees teler, code 3).

Jumbo Supermarkten bv Rijksweg 15, 5462 CE Veghel	De Groot fresh group Drielseweg 23 5321 NC Hedel	Europe Retail Packing Barendrecht B.V. ABC Westland 315 2685 DD POELDIJK
		Europe Retail Packing Drunen B.V d'Oultremontweg 16 5154 PD ELSHOUT

Perssinaasappelen Egypte:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Agreen HQ	89, El Emam El Shafay Street		10TH OF RAMADAN CITY	Egypt
3	Producer	Green Egypt For Agricultural Investments Co (Agreen)	93, Military Street		WADI EL MOLAK AL TAL EL KABEER, EGYPT ISAMILIA	Egypt
3	Producer	GREEN EGYPT FOR AGRICULTURAL INVESTMENTS CO (AGREEN) PACK HOUSE 2	El Tahady Road Off Cairo Alex Desert Road		BEHIRA GOVERNORATE	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Agroland for Agricultural Manufacturing	Zabida Village, Kilo 94, Alexandria		ITAY EL BAROUD, BEHEIRA GOVERNORATE	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Egyptort	Abo El Aziam Entrance -Monastery of Bishop Thomas the tourist El Kattba		MENOFIA	Egypt
3	Producer/Packer for Egyptort	El Roda Co. For Agricultural and Bestial Development, S.A.E.	KM62 Alexandria/ Cairo Desert Road	21411	ALEXANDRIA	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Fruttella for food Industry S.A.E.	18 Fowa Street, Agouza		GIZA	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Magrabi Agriculture	13 Abdel Khalek Tharwat St.	11599	CAIRO	Egypt

Perssinaasappelen Spanje:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Catman Fresh S.A.	Camino de Iryda, s/n	3190	PILAR DE LA HORADADA	Spain
3	Producer	Euro-Coci Coop V.	C/Joaquin Ferrandis No. 80	12549	BETXI (CASTELLON)	Spain
3	Producer	FRUTAS BELTRAN S.L.	Polígono Industrial "El Pla", parcela M7	46600	ALZIRA (VALENCIA)	Spain
3	Producer	Catafresh S.L.	Camino del Iryda s/n Pilar de la Horadada	3190	ALICANTE	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Garcia Ballester	C/ Partida Vintems	12530	BURRIANA	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Mogalla SAT H-0020	Finca la Mogayuela s/n Ctra. N-431 Km. 104	21450	CARTAYA (HUELVA)	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	SAT No. 1596 Nufri	Ctra. Palau Km. 1	25230	MOLLERUSSA	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Unica Fresh S.L.	Avda. De la Innovacion, 15 Edificio Pita 2a Planta	4131	ALMERIA	Spain
3	Producer	Sunaran S.C.A.	La Campana Km. 5,5	14700	PALMA DE RIO, CORDOBA	Spain

Perssinaasappelen Zimbabwe:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Robbi Parks - Bishopstone Estates (ZW0001, ZW0007, ZW0008)	Bishopstone Ranch	900	MATABELELAND SOUTH	Zimbabwe

Perssinaasappelen Zuid-Afrika:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Beli Farming (Pty) Ltd	Deeside PO Box 1332	885	LETSITELE LIMPOPO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Dole South Africa	PO Box 4220	7537	OLD OAK, CAPE TOWN	South Africa
3	Producer	Stellenpak (Pty) Ltd	R45, Franschoek road, Simondium	7646	PAARL, WESTERN CAPE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Goede Hoop Citrus	108 Voortrekker Road	7340	CITRUSDAL	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Service Provider	Everseason	29 Voortrekkerstreet	7340	CITRUSDAL	South Africa
3	Producer	Paardekop Vrugte (Edms) Bpk.	Paardekop Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Bergendal-Maneberg (Edms) Bpk	Bergendal Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Piekenierskloof Vrugte Edms. Bpk	Heidedal Boerdery Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Oudam Citrus BK	Oudam Stagmanskop	Oudam Stagmanskop	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Goede Hoop Vrugte	PO Box 587	6835	CERES	South Africa
3	Producer	Goede Hoop Citrus	108 Voortrekker Road	7340	CITRUSDAL	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Greenspan Fruit CC	PO Box 777	7620	PAARL	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa
3	Producer	Groep 91 Uitvoer (Edms) Bpk	PO Box 77	885	LETSITELE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Service Provider/ exporter	Lona Citrus Ltd	PO Box 1001	8051	GREENPOINT	South Africa
3	Producer	Namoneng Citrus (Pty) Ltd	Farm Namoneng, Kaspersnek	1122	ORIGHSTAD	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Mahela Boerdery (Pty) Ltd	PO Box 114	885	LETSITELE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Sundays River Citrus Company	Private Bag 24	6105	ADDO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Xtreme International / Xcelsior Agri Limpopo (Pty) Ltd	PO Box 2396	850	TZANEEN LIMPOPO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Service Provider/ exporter	Zest Fruit	110 Dorp Street	7600	STELLENBOSCH	South Africa
3	Producer	Schoeman Boerdery	N11, Moosrivier, Marble Hall	450	LIMPOPO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Core Fruit (Pty) Ltd	63 Main Road	7646	PAARL - WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Indigo Fruit Farming (pty) Ltd t/a Naranja Packers Division	R37 Road between Lydenburg and Burgersfort	1150	LIMPOPO	South Africa
3	Producer	Swellenfruit Packing (Pty) Ltd	Station Street	6742	BUFFELJAGS-RIVIER	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Patensie Citrus Ltd.	PO Box 16	6335	PATENSIE	South Africa
3	Producer	Patensie Sitrus	Fred Ferreira Avenue	6335	PATENSIE, EASTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis (Edms) Bpk	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa
3	Producer	Stellenpak	R45, Franschoek road, Simondium	7646	PAARL, WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Lucerne Pack (Pty) Ltd	Klipboschlaagte, Klaasvoogds	6707	ROBERTSON, WESTERN CAPE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Jupiter Group Europe B.V.	Handelsweg 40	2988 DB	RIDDERKERK	Netherlands
3	Producer	Jupiter SA Farming(Pty) Ltd Maswiri Farm	PO Box 879	900	Schuitdrift, Musina	South Africa

Handsinaasappelen Egypte:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Agreen HQ	89, El Emam El Shafay Street		10TH OF RAMADAN CITY	Egypt
3	Producer	Green Egypt For Agricultural Investments Co (Agreen)	93, Military Street		WADI EL MOLAK AL TAL EL KABEER, EGYPT ISAMILIA	Egypt
3	Producer	GREEN EGYPT FOR AGRICULTURAL INVESTMENTS CO (AGREEN) PACK HOUSE 2	El Tahady Road Off Cairo Alex Desert Road		BEHIRA GOVERNORATE	Egypt
3	Producer	Agroland for Agricultural Manufacturing	Zabida Village, Kilo 94, Alexandria		ITAY EL BAROUD, BEHEIRA GOVERNORATE	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Fruttella for food Industry S.A.E.	18 Fowa Street, Agouza		GIZA	Egypt

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Magrabi Agriculture	13 Abdel Khalek Tharwat St.	11599	CAIRO	Egypt

Handsinaasappelen Spanje:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Garcia Ballester	C/ Partida Vintems	12530	BURRIANA	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	SAT No. 1596 Nufri	Ctra. Palau Km. 1	25230	MOLLERUSSA	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Unica Fresh S.L.	Avda. De la Innovacion, 15 Edificio Pita 2a Planta	4131	ALMERIA	Spain
3	Producer	Sunaran S.C.A.	La Campana Km. 5,5	14700	PALMA DE RIO, CORDOBA	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Catman Fresh S.A.	Camino de Iryda, s/n	3190	PILAR DE LA HORADADA	Spain
3	Producer	FRUTAS BELTRAN S.L.	Polígono Industrial "El Pla", parcela M7	46600	ALZIRA (VALENCIA)	Spain
3	Producer	Euro-Coci Coop V.	C/Joaquin Ferrandis No. 80	12549	BETXI (CASTELLON)	Spain

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Head Office / Sales Office	Masia Hnos. Cem, S.L.	Calle San Luis 30	12001	CASTELLON	Spain
3	Producer	S.A.T. 9425 La Cosa	Ctra. Apeadero, 27	12549	BETXI, CASTELLON	Spain

Handsinaasappelen Zuid-Afrika:

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Service Provider	Everseason	29 Voortrekkerstreet	7340	CITRUSDAL	South Africa
3	Producer	Paardekop Vrugte (Edms) Bpk.	Paardekop Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Bergendal-Maneberg (Edms) Bpk	Bergendal Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Piekenierskloof Vrugte Edms. Bpk	Heidedal Boerdery Paleisheuvel Road	7340	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Oudam Citrus BK	Oudam Stagmanskop	Oudam Stagmanskop	CITRUSDAL WESTERN CAPE	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Groep 91 Uitvoer (Edms) Bpk	PO Box 77	885	LETSITELE	South Africa
2	Service Provider	Lona Citrus Ltd	PO Box 1001	8051	GREENPOINT	South Africa
3	Producer	Namoneng Citrus (Pty) Ltd	Farm Namoneng, Kaspersnek	1122	ORIGHSTAD	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
3	Producer	Sundays River Citrus Company	Private Bag 24	6105	ADDO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Service Provider	Zest Fruit	110 Dorp Street	7600	STELLENBOSCH	South Africa
3	Producer	Schoeman Boerdery	N11, Moosrivier, Marble Hall	450	LIMPOPO	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Dole South Africa	PO Box 4220	7537	OLD OAK, CAPE TOWN	South Africa
3	Producer	Stellenpak (Pty) Ltd	R45, Franschoek road, Simondium	7646	PAARL, WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa
3	Producer	Goede Hoop Citrus	108 Voortrekker Road	7340	CITRUSDAL	South Africa
2	Head Office / Sales Office	Goede Hoop Vrugte	PO Box 587	6835	CERES	South Africa
3	Producer	Goede Hoop Citrus	108 Voortrekker Road	7340	CITRUSDAL	South Africa
2	Head Office / Sales Office	Greenspan Fruit CC	PO Box 777	7620	PAARL	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa

Supply chain	Type	Supplier	Address	Postalcode	City	Country
2	Trader	Core Fruit (Pty) Ltd	63 Main Road	7646	PAARL - WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Indigo Fruit Farming (pty) Ltd t/a Naranja Packers Division	R37 Road between Lydenburg and Burgersfort	1150	LIMPOPO	South Africa
3	Producer	Lucerne Pack (Pty) Ltd	Klipboschlaagte, Klaasvoogds	6707	ROBERTSON, WESTERN CAPE	South Africa
3	Producer	Sonlia Vrugte Pakhuis	PO Box 240	7654	WELLINGTON	South Africa
3	Producer	Swellenfruit Packing (Pty) Ltd	Station Street	6742	BUFFELJAGS-RIVIER	South Africa
3	Producer	Schoonbee landgoed	Kameelkop 17-JS Groblersdal	470	LIMPOPO	South Africa